

Bestuursvoorstel

Onderwerp: Vaststelling peilbesluit Veendam / Muntendam Nummer: Bestuursstukken\2069	Agendapunt: 6a
---	-----------------------

DB: Ja 18-4-2016	BPP: Nee	FAZ: Nee	VVSW: Ja 11-5-2016	AB: Ja 25-5-2016
----------------------------	-----------------	-----------------	------------------------------	----------------------------

Opsteller: Denise van der Meulen, 0598-693419 Veiligheid en Voldoende Water	Opdrachtgever: Jan van der Laan	Portefeuillehouder: Hilbrand Sinnema
--	---	--

Ondersteuning van de afdeling: ☒ Technisch ☒ Juridisch ☐ Financieel ☐ Staf ☐ Communicatie
--

Externe betrokkenen: - provincie Groningen (vz.) - gemeenten Veendam, Menterwolde en Hoogezand-Sappemeer - Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) - Nedmag Industries - grondeigenaren en grondgebruikers	Reden: Samenwerking en afstemming via de stuurgroep en werkgroep Bodemdaling zoutwinning Nedmag, voor o.a. de maatregelen die genomen moeten worden voor een goed functionerend watersysteem. Direct betrokkenen
---	---

Samenvatting: Het waterschap heeft in het beheerprogramma aangegeven voor alle peilgebieden een peilbesluit op te willen stellen. Volgens de planning is voor Veendam / Muntendam een peilbesluit opgesteld. Omdat er in dit gebied sprake is van bodemdaling wordt in dit geval een geïndexeerd peilbesluit toegepast. In een geïndexeerd peilbesluit wordt de bodemdaling gevolgd door de peilen in de loop van de tijd aangepast. In het peilbesluit zijn de voorgestelde peilen voor 2016 en de verwachte peilen op basis van de verwachte bodemdaling opgenomen. Het daadwerkelijk aanpassen van de peilen gebeurt op basis van de gemeten bodemdaling. In de peilgebieden waar geen bodemdaling optreedt wordt voorgesteld het peil te handhaven. Het peilbesluit heeft een periode van 6 weken van 22 februari 2016 tot 04 april 2016 ter inzage gelegen. Gedurende deze periode zijn er drie zienswijzen binnengekomen.

Duurzaamheidsparagraaf: Ja

Begrotingsaspecten: Nee

Bestuursvoorstel

AB Voorstel:

Het peilbesluit Veendam / Muntendam vaststellen.

Bijlagen: Ja

- Peilbesluit Veendam / Muntendam;
- Kaart 15 Winterpeil in 2016 en 2025;
- Kaart 16 Zomerpeil in 2016 en 2025;
- Kaart 17 Bodemdalingscontouren 1993-2014;
- Kaart 18 Bodemdalingscontouren 1993-2025;
- Kaart 19 Locaties van de nieuwe kunstwerken.

Ter inzage (bestuursnet): Ja

Onderwerp(en):

- Toelichting peilbesluit Veendam / Muntendam

Besluit/opmerkingen bestuur:

Paraaf secretaris-directeur:

Bestuursvoorstel

Inleiding

In een peilbesluit worden, na een inspraakprocedure, de na te streven oppervlaktewaterpeilen vastgelegd. Een peilbesluit biedt belanghebbenden duidelijkheid en rechtszekerheid. Het streven van het waterschap Hunze en Aa's is om voor het gehele beheergebied peilbesluiten op te stellen.

Voorgeschiedenis/eerdere besluitvorming/beheerplan

Het voornemen om voor alle peilgebieden in het beheerprogramma 2016 – 2021 van Waterschap Hunze en Aa's een peilbesluit op te stellen is in het beheerprogramma opgenomen als actie 5.1 in paragraaf "Afstemming peilen op functies".

Huidige situatie/analyse van het probleem

Het gebied van peilbesluit Veendam / Muntendam maakt onderdeel uit van het watersysteem Veenkoloniën. Het gebied heeft een oppervlakte van 5193 hectare en omvat grotendeels het stedelijk gebied van Veendam, Wildervank en Muntendam. In het westen van het peilbesluitgebied komen voornamelijk landbouwgronden voor. Lokaal zijn er wel gebieden met de functie natuur en recreatie.

In een aantal peilgebieden van dit peilbesluit komen nog veenlagen voor in de bovengrond. Bij de veenlagen waar nog de kans bestaat om ze te behouden wordt het "standstill" principe gehanteerd tot dat het beleid voor veenoxidatie is vastgesteld. Bij de veenlagen waar nog maar kortstondig veenoxidatie zal optreden wordt het peil afgestemd op de voorkomende functies. Kortstondig veenoxidatie houdt in dat het om een dunne veenlaag gaat die niet behouden kan worden vanwege de ligging boven de GHG. Om te bepalen of de kans bestaat om de veenlagen te behouden zijn er boringen uitgevoerd. Dit gebeurt op basis van de bodemkaart in samenspraak met de betreffende hydroloog en peilbeheerder.

Voor dit peilbesluit geldt dat de oppervlaktewaterpeilen geleidelijk mee dalen met de bodemdaling. Als gevolg van de geleidelijke komvormige daling van het maaiveld, worden de oppervlaktewaterpeilen neerwaarts bijgesteld (zie tabel 1). Bij de aanpassing van de peilen aan de bodemdaling is zorg besteed aan het voorkomen van gebouwschade. Vanwege de komvormige bodemdaling kan niet overal exact de bodemdaling worden gevolgd met een peildaling. De verschillen zijn getoetst aan normen die zijn opgesteld door de commissie bodemdaling. De norm voor de maximaal toelaatbare toename van de ontwateringsdiepte is in dit gebied 10 cm. Hierbij wordt opgemerkt dat een maximaal toelaatbare toename van 10 cm aan de veilige kant van de normen is. Met een grondwatermodel is berekend wat het effect is van de peilaanpassing op de grondwaterstand. De conclusie van dit onderzoek is dat alle peilveranderingen voldoen aan de norm van een toelaatbare toename van een ontwateringsdiepte van 10 cm.

Daarnaast is voor de analyse van de gewenste peilen gebruik gemaakt van een rekenmodel gebaseerd op drooglegging. De methode berekent op basis van de maaiveldhoogte, bodemtype, grondgebruik en bijbehorende normen per peilgebied percentages "te nat", "profiterend" en "te droog". De droogleggingsnormen, waarmee gerekend wordt, komen uit de Leidraad voor het opstellen van peilbesluiten in de provincie Groningen en Drenthe.

Bestuursvoorstel

De uitkomsten van de berekeningen worden beoordeeld op basis van een aantal afwegingen en criteria. De norm is dat 5 - 10% van het totale oppervlak van een peilgebied geclassificeerd mag zijn als "te nat". Het berekende peil is vervolgens getoetst aan opgetreden maaiveld daling (door bodemdaling tgv zoutwinning en aardgaswinning), de grondwaterstanden, overige gebiedsfuncties, waterinlaat mogelijkheden, de duurzaamheid van het waterbeheer en praktijkervaringen.

Bodemdaling door zoutwinning

Door Nedmag Industries wordt ten westen van Veendam magnesiumzout (delfstof) gewonnen uit zoutlagen op een diepte van meer dan vijftienhonderd meter. Deze zoutwinning veroorzaakt bodemdaling. Wetenschappelijke prognoses en metingen hebben uitgewezen dat de bodemdaling komvormig, geleidelijk en voorspelbaar is.

De bodemdaling heeft consequenties voor de waterhuishouding in het gebied. Door de geleidelijke komvormige daling van het maaiveld neemt de drooglegging af. Naast dit rechtstreekse effect op de drooglegging zorgt de bodemdaling ook voor daling van watergangen, kunstwerken (duikers, stuwen en gemalen) binnen het invloedsgebied. Dit kan negatieve of positieve effecten hebben op de mogelijkheden voor wateraanvoer en waterafvoer via de watergangen. Om deze effecten op te heffen zijn maatregelen voorbereid (zie kaart 19 en/of het uitvoeringsplan maatregelen bodemdaling door zoutwinning 2016-2018). Voor de gemeten bodemdaling van 1993 – 2014 wordt verwezen naar kaart 17. Daarnaast toont kaart 18 de verwachte bodemdaling door zoutwinning tot 2025.

Bodemdaling door gaswinning

In het gebied van dit peilbesluit daalt de bodem ook als gevolg van gaswinning. Ten noorden van het projectgebied is vanaf 1963 gas gewonnen uit het Groningen gasveld. Ten zuiden van de zoutwinninglocatie is vanaf 1973 gas gewonnen uit het Annerveen gasveld. Beide winningen hebben ook bodemdaling veroorzaakt. In 2003 is begonnen met de winning uit het Kiel-Windeweer gasveld.

In 1993 zijn bij de herinrichting de peilen aangepast. Hierbij is de opgetreden bodemdaling door de gaswinning in de periode 1963-1993 gecompenseerd in de peilen, die zijn gebaseerd op de toenmalige maaiveldhoogteligging en droogleggingseisen. In de periode 1993 tot 2010 was binnen het bodemdalingsgebied van de zoutwinning de bodemdaling door gaswinning overal ongeveer 2 cm.

Voor de periode 2010-2025 zal de bodem in het noorden van de bodemdalingscontour van de zoutwinning nog eens met 5 cm dalen als gevolg van de gaswinning. De daling neemt naar de zuidelijke rand van de bodemdalingscontour van de zoutwinning geleidelijk af naar 0 cm daling door gaswinning.

De reeds opgetreden bodemdaling door gaswinning (zie kaart 17) en de prognose (zie kaart 18) is meegenomen bij het bepalen van de nieuwe oppervlaktewaterpeilen.

Watersysteem in het landelijk gebied

Door de komvormige bodemdaling daalt de bodem in een peilgebied niet overal even veel. De daling is het grootst aan de zijde van de zoutwinning en het kleinst aan de andere zijde. Om de droogte- en natschade voor landbouw te beperken en het risico op gebouwschade te voorkomen zal de peilverlaging ongeveer gelijk zijn aan de gemiddelde bodemdaling in een peilgebied. Op kaart 15 is

Bestuursvoorstel

een overzicht gegeven van de voorgestelde winterpeilen in 2016 en in 2025. Kaart 16 toont de voorgestelde zomerpeilen in 2016 en in 2025.

Watersysteem in het stedelijk gebied

In stedelijk gebied wordt in het algemeen gestreefd naar een drooglegging van 1,20 m. Wanneer de drooglegging minder is dan 1,20 m wordt nagegaan of dit tot problemen leidt. Daarbij wordt o.a. gekeken naar de ligging en grootte van de relatief lage plekken, de bodemsoort, grondwaterstanden eventuele lokale drainage, ligging van sloten en of er wateroverlast klachten zijn. De huidige drooglegging in het stedelijk gebied wordt in het algemeen zoveel mogelijk gehandhaafd om problemen met funderingen en mogelijke zetting of klink te voorkomen. In het stedelijk gebied van Veendam en Muntendam is het nauwelijks mogelijk om het waterpeil meer of minder te laten dalen dan de bodemdaling. Zo is bijvoorbeeld de maximale relatieve toename van het oppervlaktewaterpeil in de vijvers vastgesteld op 5 cm. Hierdoor zijn er vooral in de peilgebieden in het stedelijk gebied, naast de geleidelijke neerwaartse peilaanpassing, nog een aantal aanvullende maatregelen nodig. Op kaart 15 is een overzicht gegeven van de winterpeilen in 2016 en in 2025. Kaart 16 toont de zomerpeilen in 2016 en in 2025.

Tabel 1: veranderingen in peil

Peilgebied- nummer	Naam peilgebied	Winterpeil 2016 (m NAP)	Winterpeil 2025 (m NAP)	Zomerpeil 2016 (m NAP)	Zomerpeil 2025 (m NAP)
GPG-V-29	Sluis Molenwijk	+1,72	+1,72	+1,72	+1,72
GPG-V-13892	Nieuwbouwwijk	+0,62	+0,62	+0,62	+0,62
	Woellust				
GPG-V-13900	Sluis Molenwijk	+1,72	+1,72	+1,72	+1,72
GPG-V-28	Sluis Molenwijk	+1,72	+1,72	+1,72	+1,72
GPG-V-13904	Veenlustplein	+0,60	+0,60	+0,60	+0,60
GPG-V-13903	Wilhelmina-Sluis	1,02	1,02	1,02	1,02
GPG-H-17320	Stuw Koolman	-1,30	-1,40	-1,00	-1,10
GPG-V-13953	de Wiede	-0,40	-0,40	-0,20	-0,20
GPG-V-13840	Gemaal Boven Ooster	-0,05	-0,05	+0,45	+0,45
GPG-V-13950	Gemaal Egypteinde	-0,70	-0,70	-0,20	-0,20
GPG-V-13881	Woortmanslaan	+0,62	+0,62	+0,62	+0,62
GPG-V-12102	Vijverlaan	+1,10	+1,10	+1,10	+1,10
GPG-V-34	Wilgenlaan /	+1,30	+1,30	+1,30	+1,30
	Goudenregenstraat				
GPG-H-17360	Gemaal de Leest	-2,20	-2,30	-1,80	-1,90
GPG-V-13893	Woellust	+0,20	+0,20	+0,30	+0,30
GPG-H-10815	Golfbaan	-0,10	-0,25	0,00	-0,15
GPG-H-38130	Dunnik	-0,10	-0,20	+0,20	+0,10
GPG-H-114	Nieuwe weg midden	+0,15	0,00	+0,15	0,00
GPG-H-20810	Oude Tolweg	-0,40	-0,55	0,00	-0,15
GPG-H-20575	Oude Kieldiep	-0,05	-0,05	+0,55	+0,55
GPG-H-30870	Nieuwe weg West	-0,45	-0,55	-0,05	-0,15
GPG-H-10880	Nieuwe weg Noord	-0,45	-0,55	-0,05	-0,15

Bestuursvoorstel

GPG-H-19028	Westerbrink	-0,10	-0,20	+0,25	+0,20
GPG-H-31010	Weijer	-0,25	-0,50	+0,15	-0,10
GPG-V-13883	Borgercompagnie / Langebosch	+0,80	+0,70	+0,80	+0,70
GPG-H-10902	Tripscompagniesterdiep	+0,40	+0,20	+0,40	+0,20
GPG-H-210809	Zwarteweg West	-0,35	-0,50	+0,15	0,00
GPG-H-20640	Kielsterpomp	-0,20	-0,25	+0,30	+0,25
GPG-H-10482	Veendammerweg	+0,10	-0,05	+0,50	+0,35
GPG-H-10407	Borgercompagnie	-0,60	-0,70	-0,20	-0,30
GPG-H-27310	Slim	-0,45	-0,55	-0,30	-0,40
GPG-H-28500	Kieldiep	+1,27	+1,27	+1,35	+1,35
GPG-H-10850	Ruitershorn West	-0,20	-0,35	-0,20	-0,35
GPG-V-13880	Sorghvliet en Buitenwoel-oost	+0,15	+0,05	+0,25	+0,15
GPG-V-13889	Wildervank (Stedelijk)	+0,20	+0,20	+0,30	+0,30
GPG-H-210808	Zwarteweg Oost	-0,50	-0,70	-0,05	-0,20
GPG-H-20440	Dubbel-Noord	+0,50	+0,40	+0,75	+0,65
GPG-H-113	Ruiterhorn Oost	-0,05	-0,05	-0,05	-0,05
GPG-H-81	Nieuwe weg Oost	+0,10	0,00	+0,20	+0,10
GPG-V-13884	Vuilstort	+0,35	+0,20	+0,35	+0,20
GPG-V-13895	Langeleegte	+0,05	-0,10	+0,15	0,00
GPG-V-13886	Buitenwoel-west	-0,10	-0,25	0,00	-0,15
GPG-H-18820	Kalkwijksterdiep	-0,10	-0,15	+0,40	+0,35
GPG-H-20820	Buitenwoel I	+0,10	+0,05	+0,20	+0,15
GPG-H-20840	Buitenwoel II	0,00	-0,20	+0,10	-0,10

Risico's en kansen

Risico's

Bezwaar en beroepsprocedures die de uitvoering van maatregelen vertragen. Gevolg hiervan kan zijn dat de aanpassingen in de infrastructuur voor het tegengaan van de effecten van de bodemdaling niet tijdig klaar zijn en het instellen van de nieuwe waterpeilen uitblijft. Gronden voldoen dan niet tijdig aan de normen voor droogleggingen en ontwateringsdieptes, met als consequentie verhoogde kans op wateroverlast (te natte gronden). Maatregelen zijn juist bedoeld om deze situaties te voorkomen.

Kansen

Verbetering van de waterkwaliteit door toename sturingsmiddelen in de vorm van gemalen, stuwen en inlaatwerken. Met de gemeente Veendam zal de inzet van de kunstwerken besproken worden, om te komen tot betere doorstroming in de stedelijke wateren.

Bestuursvoorstel

Duurzaamheidsaspecten

De bodemdaling door zoutwinning is een vaststaand feit en hierop zal door het waterschap geanticipeerd moeten worden door het aanpassen van peilgebieden, waterpeilen en het realiseren van nieuwe kunstwerken. In termen van duurzaamheid zijn de gevolgen door bodemdaling op het watersysteem niet duurzaam. Het niet nemen van afdoende maatregelen, zal echter leiden tot schades aan het huidige grondgebruik (m.n. landbouw en bebouwing). Geen maatregelen treffen is daarmee geen optie. De duurzaamheidsaspecten zijn beschreven vanuit de optiek dat de bodemdaling een feit is en maatregelen getroffen moeten worden. De te nemen maatregelen zullen daarbij duurzaam worden ingepast.

Geen spijtmaatregel

(gericht op lange termijn, lifecycle-benadering).

Locaties van kunstwerken en in te stellen streefpeilen zijn zodanig bepaald dat de bodemdaling gevolgd kan worden tot aan de einddaling van 65 cm in het centrum van de bodemdaling in 2025.

Niet afwentelen tijd/ruimte/anderen

(niet afwentelen op andere onderdelen watersysteem, van bovenstrooms op benedenstrooms, van kwantiteit op kwaliteit, van inrichting op beheer/onderhoud en v.v. etc.).

De gevolgen van de bodemdaling mogen niet leiden tot overlast bij derden of wijzigingen in de huidige normen tot gevolg hebben. De aanpassingen in de waterhuishouding moeten dit voorkomen.

Natuurlijk gestuurd en functionerend

(herstel/gebruikmaken van natuurlijke processen, zelfvoorzienend en zelfreinigend).

Door aangepaste peilgrenzen, peilen en stroomrichtingen, is het watersysteem ingesteld op de bodemdalingscontouren.

Het peilgebied bestaat voor een deel uit landbouwkundig gebied waarbij een tegennatuurlijk peilbeheer wordt gehanteerd. Deze vorm van peilbeheer wordt toegepast om optimale productieomstandigheden te creëren.

Gezond ecosysteem

(behartiging ecologische belangen waterbiotoop).

De inpassing van de nieuwe kunstwerken maakt het eveneens mogelijk meer sturing te geven aan wateraanvoer en doorstroming in de stedelijke wateren van Veendam. De ecologie van het stedelijk watersysteem zou daar voordeel van kunnen ondervinden.

Verantwoord gebruik van (hulp)bronnen

(verlaging CO₂-uitstoot, beperking energiegebruik, duurzame energie-alternatieven, geen gebruik schaarse grondstoffen, inzet herbruikbare grondstoffen/materialen).

Door het realiseren van meerdere gemalen, stuwen en inlaatwerken zal het energieverbruik, gebruik aan materialen toenemen als gevolg van de bodemdaling. Alternatieven zijn hiervoor niet aanwezig.

Afstemming op gebruiksfuncties

(faciliteren gebruiksfuncties, geen onevenredige belasting van watersysteem en/of kosten).

De kunstwerken zijn uitsluitend bestemd voor het aanpassen van de waterhuishouding, die als gevolg van de bodemdaling door zoutwinning noodzakelijk zijn geworden. Het bestaande grondgebruik houdt zijn normen voor drooglegging en ontwateringsdieptes. Hierin worden geen aanpassingen gedaan.

Bestuursvoorstel

Meerwaarde voor andere dan taakbelangen

(maatschappelijke meerwaarde voor landschap, recreatie, toerisme, cultuurhistorie etc., multifunctionele oplossingen, koppeling met opgaven van andere organisaties, integrale gebiedsprocessen, werk met werk maken).

Voor de toekomst zou er een meerwaarde kunnen zijn, als met de nu te realiseren kunstwerken de waterkwaliteit in het stedelijk gebied ten aanzien van blauwalg een verbetering zou geven.

Extern betrokkenen/extern overleg

De samenwerking vindt plaats via de werkgroep bodemdaling zoutwinning: provincie Groningen (vz.), de gemeenten Veendam, Hoogezand-Sappemeer en Menterwolde, Staatstoezicht op de Mijnen (min. EZ), het waterschap Hunze en Aa's en Nedmag Industries. Wanneer de agenda dit nodig maakt, wordt er naar de stuurgroep teruggekoppeld, afgestemd en besloten. De opdracht voor het maatregelplan en het uitvoeringsplan zijn in gezamenlijkheid en onderlinge instemming genomen in de werkgroep. Als veroorzaker staat de Nedmag voor alle kosten die hier voor worden gemaakt en hier uit voort komen. Partijen zijn op de hoogte en stemmen in met de voorgenomen maatregelen, in te stellen peilgrenzen en waterpeilen.

Tijdens de inloopbijeenkomst op 12 januari 2016 zijn een aantal suggesties gedaan door ingelanden. Op basis hiervan zijn een aantal details in het peilbesluit aangepast.

Wettelijke kader/juridische procedure/inspraak

Provinciaal beleid Groningen

Het waterschap is op grond van artikel 3.21 van de Omgevingsverordening provincie Groningen 2009 verplicht om een peilbesluit vast te stellen voor de oppervlaktewateren in de gebieden die:

- boezem;
- waterstaatkundige eenheden met:
 - de functie natuur als hoofdfunctie, of
 - de functie landbouw grenzend aan gebieden met de functie natuur.
- andere waterstaatkundige eenheden, indien Gedeputeerde Staten daartoe besluiten.

Provinciaal beleid Drenthe

Een klein deel van het zuidelijke deel van het peilbesluitgebied valt onder de provincie Drenthe, vandaar dat dit beleid ook mee is genomen.

Het waterschap is op grond van artikel 10.30 van de Provinciale omgevingsverordening Drenthe verplicht om een peilbesluit vast te stellen voor de oppervlaktewateren in de gebieden die:

1. deel uitmaken van provinciegrens overschrijdende peilvakken waarvoor een door de provincie Groningen, Overijssel of Friesland opgelegde verplichting geldt om een peilbesluit vast te stellen;
2. zijn aangewezen op een als zodanig aangeduide kaart bij het beheerplan van het waterschap.

Afgezien van de verplichting om in sommige gevallen een peilbesluit vast te stellen biedt een peilbesluit belanghebbenden ook duidelijkheid en rechtszekerheid. Het streven van het Waterschap

Bestuursvoorstel

Hunze en Aa's is daarom om ook in de gebieden waar het formeel niet verplicht is een peilbesluit op te stellen.

Na advisering van Gedeputeerde Staten volgt de formele inspraakprocedure volgens afdeling 3.4 van de Algemene Wet Bestuursrecht. Het peilbesluit heeft een periode van 6 weken van 22 februari 2016 tot 4 april 2016 ter inzage gelegen. Gedurende deze periode zijn er drie zienswijze binnengekomen.

Gelet op het bovenstaande wordt voor dit peilbesluit de volgende procedure doorlopen:

- informerende inloopbijeenkomst over de voorgestelde peilen (peilbesluit) samen met de voorgenomen maatregelen (projectplan). Deze heeft plaatsgevonden op dinsdag, 12 januari 2016;
- het dagelijks bestuur heeft ingestemd om het ontwerp peilbesluit ter inzage te leggen. (1^e behandeling);
- het peilbesluit heeft ter inzagelegging gedurende zes weken (van 22 februari 2016 tot 4 april 2016) met de mogelijkheid een zienswijze in te dienen, hierbij zijn drie zienswijzen ingediend;
- vaststelling van het peilbesluit met de reactienota zienswijzen door het dagelijks bestuur. (2^e behandeling);
- behandeling en vaststelling peilbesluit door het algemeen bestuur (25 mei 2016);
- bekendmaking van het peilbesluit met vermelding van de mogelijkheid er beroep tegen in te stellen bij de rechtbank. Na beroep op de rechtbank is nog hoger beroep mogelijk op de Raad van State.

Communicatie

Op dinsdag 12 januari 2016 heeft er een inloopbijeenkomst plaatsgevonden, waarbij over het ontwerp peilbesluit en het uitvoeringsplan informatie ingewonnen kon worden. Nedmag was hier eveneens aanwezig voor toelichting en voorlichting op de wijze van zoutwinning, de oorzaak bodemdaling en hun producten. De middag was gepland voor de eigenaren en belanghebbenden van het landelijk gebied. In de avond konden de bewoners van het stedelijk gebied van Veendam informatie krijgen. De dag is door ruim 80 personen bezocht. Er was waardering voor de wijze waarop de informatie werd gepresenteerd en toegelicht door de aanwezige medewerkers van: het waterschap, Nedmag, gemeente Veendam en de Commissie Bodemdaling. Er werden door een aantal burgers vragen gesteld met betrekking tot gebouwschade. Bij de beantwoording van de vragen is benadrukt dat de peilaanpassingen nodig zijn om de bodemdaling te compenseren en dat de peilaanpassingen zorgvuldig zijn getoetst aan de normen van de Commissie Bodemdaling door Aardgaswinning. Over de peilen zelf werden haast geen vragen gesteld. In het algemeen was men tevreden over de huidige peilen. De meeste vragen waren over het hydrologisch functioneren van het gebied, schouw en onderhoud. De gestelde vragen en opmerkingen gaven geen aanleiding voor belangrijke wijzigingen in de voorgestelde peilen.

Tijdens de ter inzage periode zijn drie zienswijze binnengekomen.

Bestuursvoorstel

Voorstel

Het peilbesluit Veendam / Muntendam vaststellen.

namens het dagelijks bestuur,

Harm Küpers
secretaris-directeur

Alfred van Hall
dijkgraaf

Bestuursvoorstel

Bijlage 1 Peilbesluit Veendam / Muntendam

Het algemeen bestuur van het waterschap Hunze en Aa's overwegende dat:

1. Het peilbesluitgebied Veendam / Muntendam overwegend de functies landbouw en bebouwing heeft;
2. De zomer- en winterpeilen waar mogelijk afgestemd worden op de toegekende functies;
3. Aanvoer van water naar het gebied voor veel peilgebieden mogelijk is en het water zowel onder vrij verval als bemalen wordt afgevoerd;
4. Het gebied totaal een oppervlakte van 5193 hectare heeft;
5. Het gebied bestaat uit 45 peilgebieden;
6. De gewenste oppervlaktewaterpeilen zijn bepaald met behulp van de verwachte bodemdaling en de droogleggingsmethodiek;
7. Als gevolg van de geleidelijke komvormige daling van het maaiveld, worden ook de oppervlaktewaterpeilen neerwaarts in stapjes van 5 cm bijgesteld. Bij de aanpassing van de peilen aan de bodemdaling is zorg besteed aan het voorkomen van gebouwschade en vernatting van de landbouwpercelen;
8. In de overige gebieden zonder bodemdaling wordt het huidige manier van peilbeheer voorgesteld.

Gelezen:

- De toelichting bij het peilbesluit Veendam / Muntendam, die onderdeel maakt van het peilbesluit.

Gelet op:

- De artikelen 56 en 77 van de Waterschapswet (met betrekking tot de bevoegdheid tot de regeling en bestuur van de taken die het waterschap zijn opgedragen).
- Afdeling 3.4. van de Algemene wet bestuursrecht (met betrekking tot de te volgen inspraakprocedure).
- Artikel 10.30 van de Provinciale omgevingsverordening Drenthe.

Overwegende dat:

Het ontwerp van het peilbesluit na voorafgaande bekendmaking volgens de daarvoor geldende voorschriften gedurende een termijn van zes weken van 22 februari 2016 tot 4 april 2016 op de daartoe door de inspraakverordening Hunze en Aa's aangegeven wijze voor belanghebbenden ter inzage lag.

Bestuursvoorstel

Besluit:

Vast te stellen het peilbesluit Veendam / Muntendam vanaf aangegeven tijdstippen:

Peilgebied-nummer	Naam peilgebied	Winterpeil 2016 (m NAP)	Winterpeil 2025 (m NAP)	Zomerpeil 2016 (m NAP)	Zomerpeil 2025 (m NAP)	Ingangsdatum
GPG-V-29	Sluis Molenwijk	+1,72	+1,72	+1,72	+1,72	01-06-2016
GPG-V-13892	Nieuwbouwwijk	+0,62	+0,62	+0,62	+0,62	01-06-2016
	Woellust					
GPG-V-13900	Sluis Molenwijk	+1,72	+1,72	+1,72	+1,72	01-06-2016
GPG-V-28	Sluis Molenwijk	+1,72	+1,72	+1,72	+1,72	01-06-2016
GPG-V-13904	Veenlustplein	+0,60	+0,60	+0,60	+0,60	01-06-2016
GPG-V-13903	Wilhelmina-Sluis	1,02	1,02	1,02	1,02	01-06-2016
GPG-H-17320	Stuw Koolman	-1,30	-1,40	-1,00	-1,10	01-06-2016
GPG-V-13953	de Wiede	-0,40	-0,40	-0,20	-0,20	01-06-2016
GPG-V-13840	Gemaal Boven Ooster	-0,05	-0,05	+0,45	+0,45	01-06-2016
GPG-V-13950	Gemaal Egypteinde	-0,70	-0,70	-0,20	-0,20	01-06-2016
GPG-V-13881	Woortmanslaan	+0,62	+0,62	+0,62	+0,62	01-06-2016
GPG-V-12102	Vijverlaan	+1,10	+1,10	+1,10	+1,10	01-06-2016
GPG-V-34	Wilgenlaan /	+1,30	+1,30	+1,30	+1,30	01-06-2016
	Goudenregenstraat					
GPG-H-17360	Gemaal de Leest	-2,20	-2,30	-1,80	-1,90	01-06-2016
GPG-V-13893	Woellust	+0,20	+0,20	+0,30	+0,30	01-06-2016
GPG-H-10815	Golfbaan	-0,10	-0,25	0,00	-0,15	01-06-2016
GPG-H-38130	Dunnik	-0,10	-0,20	+0,20	+0,10	01-06-2016
GPG-H-114	Nieuwe weg midden	+0,15	0,00	+0,15	0,00	01-06-2016
GPG-H-20810	Oude Tolweg	-0,40	-0,55	0,00	-0,15	01-06-2016
GPG-H-20575	Oude Kieldiep	-0,05	-0,05	+0,55	+0,55	01-06-2016
GPG-H-30870	Nieuwe weg West	-0,45	-0,55	-0,05	-0,15	01-06-2016
GPG-H-10880	Nieuwe weg Noord	-0,45	-0,55	-0,05	-0,15	01-06-2016
GPG-H-19028	Westerbrink	-0,10	-0,20	+0,25	+0,20	Na inrichting gereed
GPG-H-31010	Weijer	-0,25	-0,50	+0,15	-0,10	01-06-2016
GPG-V-13883	Borgercompagnie /	+0,80	+0,70	+0,80	+0,70	01-06-2016
	Langebosch					
GPG-H-10902	Tripscompagniesterdiep	+0,40	+0,20	+0,40	+0,20	01-06-2016
GPG-H-210809	Zwarteweg West	-0,35	-0,50	+0,15	0,00	01-06-2016
GPG-H-20640	Kielsterpomp	-0,20	-0,25	+0,30	+0,25	01-06-2016
GPG-H-10482	Veendammerweg	+0,10	-0,05	+0,50	+0,35	01-06-2016
GPG-H-10407	Borgercompagnie	-0,60	-0,70	-0,20	-0,30	01-06-2016
GPG-H-27310	Slim	-0,45	-0,55	-0,30	-0,40	01-06-2016
GPG-H-28500	Kieldiep	+1,27	+1,27	+1,35	+1,35	01-06-2016
GPG-H-10850	Ruitershorn West	-0,20	-0,35	-0,20	-0,35	01-06-2016
GPG-V-13880	Sorghvliet en	+0,15	+0,05	+0,25	+0,15	01-06-2016

Bestuursvoorstel

	Buitenwoel-oost					
GPG-V-13889	Wildervank (Stedelijk)	+0,20	+0,20	+0,30	+0,30	01-06-2016
GPG-H-210808	Zwarteweg Oost	-0,50	-0,70	-0,05	-0,20	01-06-2016
GPG-H-20440	Dubbel-Noord	+0,50	+0,40	+0,75	+0,65	01-06-2016
GPG-H-113	Ruiterhorn Oost	-0,05	-0,05	-0,05	-0,05	01-06-2016
GPG-H-81	Nieuwe weg Oost	+0,10	0,00	+0,20	+0,10	01-06-2016
GPG-V-13884	Vuilstort	+0,35	+0,20	+0,35	+0,20	01-06-2016
GPG-V-13895	Langeleegte	+0,05	-0,10	+0,15	0,00	Na inrichting gereed
GPG-V-13886	Buitenwoel-west	-0,10	-0,25	0,00	-0,15	Na inrichting gereed
GPG-H-18820	Kalkwijksterdiep	-0,10	-0,15	+0,40	+0,35	Na inrichting gereed
GPG-H-20820	Buitenwoel I	+0,10	+0,05	+0,20	+0,15	Na inrichting gereed
GPG-H-20840	Buitenwoel II	0,00	-0,20	+0,10	-0,10	Na inrichting gereed

Veendam, 25 mei 2016.

Het algemeen bestuur van het waterschap Hunze en Aa's,

Harm Küpers,
Secretaris-directeur

Alfred van Hall,
Dijkgraaf

Bestuursvoorstel

Bijlage 2 Reactienota Peilbesluit Veendam / Muntendam

Het ontwerp peilbesluit Veendam / Muntendam heeft ter inzage gelegen van 22 februari 2016 tot 4 april 2016. Er zijn gedurende deze periode drie zienswijzen binnengekomen. De zienswijzen zijn hieronder weergegeven en beantwoord.

Naam, briefnummer	Zienswijze	Reactie
Stichting De Compagnie <u>Brief: 16-633</u>	<p>1) Deel Golfbaan, GPG-H-10815. Peilen 2016-2025: w.p. -0.10 naar -0.25 m ; z.p. 0.00 naar -0.15 m. Gemiddelde bodemdaling 46 cm. Deel Oude Tolweg, GPG-H-20810: Peilen 2016-2025: w.p. -0.40 naar -0.55 m. z.p. 0.00 naar -0.15 m. Gemiddelde bodemdaling 46 cm. Dit deel van de golfbaan zakt het meest, ligt het dichtst bij het centrum van de daling. Wij pleiten ervoor om nu al maatregelen te nemen die het mogelijk maken het winterpeil deel Golfbaan gelijk te schakelen met het winterpeil Oude Tolweg. Vraag: waarom zoveel verschil in w.p. Oude Tolweg en deel Golfbaan?</p> <p>2) Deel Golfbaan, GPG-H-10815: de bodem zakt over de breedte van de golfbaan van west naar oost met maar liefst 10 tot 15 cm. De drainage is aangelegd met een verhang van 1:1000. Alle drainage die aangelegd is van west naar oost ligt als gevolg van de reeds ingetreden bodemdaling nu al niet meer met voldoende afschot en dat is ook te merken. Gedeelte van de Golfbaan, Buitenwoel West, GPV-V-13886, is nog dramatischer. De bodem zakt van noordwest naar zuidoost met maar liefst 30 cm. In zowel deel Golfbaan als deel Buitenwoel West is het niet meer mogelijk een aantal drains door te spuiten. Wij vermoeden dat dit nu al een gevolg is van ongelijkmatige zetting van de ondergrond door bodemdaling. Deze gevolgen van de bodemdaling zijn voor ons niet acceptabel. Een gedegen onderzoek Uwerzijds naar de invloed van de bodemdaling op het afschot van de drainage is dan ook noodzakelijk. De te nemen maatregelen, voortkomend uit het onderzoek, moeten worden opgenomen in het projectplan. De kosten van dit onderzoek en eventueel later herstel moeten met zoveel woorden komen ten laste van de veroorzaker van de bodemdaling.</p>	<p>1) Bij aanleg van de golfbaan in 2004 is voor dit peilgebied uitgegaan van een winterpeil van +0,20 m NAP en een zomerpeil van +0,30 m NAP. Tussen 2004 en 2014 is het gebied gemiddeld gezakt met 15 cm. In 2016 wordt een winterpeil van -0,10 m NAP en een zomerpeil van 0,00 m NAP voorgesteld. Hiermee daalt het peil met 30 cm ten opzichte van 2004. Het peil zakt dus meer dan de bodemdaling. Hiermee is rekening gehouden met de wens van de golfclub om meer drooglegging te realiseren in verband met de afwatering van de drainage. Nog meer verlaging achten wij niet verantwoord om uitstralingseffecten naar de omgeving te voorkomen.</p> <p>2) Een onderzoek naar de invloed van de bodemdaling op de helling van de drainage is geen onderdeel van het peilbesluit. Deze vraag moet conform de procedure voor schademeldingen bodemdaling Nedmag worden voorgelegd aan Nedmag en zal dan worden behandeld in de Werkgroep bodemdaling Nedmag. Het Waterschap is lid van deze werkgroep en wordt via deze werkgroep betrokken bij de beantwoording van deze vraag.</p>

Bestuursvoorstel

Naam, briefnummer	Samenvatting zienswijze	Reactie
Dhr. W. van Steenwijk <u>Brief: 16-745</u>	<p>1) Bij de aankoop van het bouwkevel op 23 maart 1994 van de gemeente Veendam is geen clause opgenomen in verband met de mijnwerkzaamheden van Nedmag. Over een toekomstige bodemdaling is geen melding gemaakt, hoewel de kennis sinds 1981 bekend was. Waarom wordt een bodemdaling op max. 70 cm (65 cm t.g.v. de zoutwinning en 5 cm t.g.v. de aardgaswinning) op zo'n kleine schaal toelaatbaar gesteld? De bodemdaling zoals deze zich nu manifesteert leidt tot de minste problemen.</p>	<p>1) Uitspraken over clauses in aankoopakten zijn niet ter beoordeling aan het waterschap. Geen relatie met het te nemen peilbesluit.</p>
	<p>2) Hoe is de rechtsverhouding geregeld tussen Nedmag en de grondeigenaren waarbij magnesium zout onder de percelen door Nedmag wordt gewonnen met als gevolg een verwachte zetting van de woning van > 300 mm (dan wel zijn de zettingsverschillen niet in kaart gebracht). Ik heb hiervoor als grondeigenaar geen toestemming gegeven en ik heb geen verklaring aan Nedmag ondertekend.</p>	<p>2) Uitspraken over de regeling van de rechtsverhouding tussen grondeigenaren en Nedmag zijn niet ter beoordeling aan het waterschap. Geen relatie met het te nemen peilbesluit.</p>
	<p>3) De bodemdaling zal in het stedelijk gebied de Gildenbuurt (Buitenwoel) de volgende effecten hebben:</p> <p>a) Verhoging van de waterstanden van het oppervlakte water bergingsgebieden vanwege de vrije toestroom uit hoger gelegen gebieden. Het gebied staat bekend vanwege z'n snelle interactie tussen grond- en oppervlakte water. Het peilbesluit sluit maatregelen uit tegen hogere oppervlakte waterstanden van bergingsgebieden. Gevolg: frequent wisselende hoge grondwaterstanden. Het gemeten peilverschil oppervlaktewaterspiegel is nu al meer dan 30 cm. De max. relatieve toename van het oppervlaktewaterpeil is gesteld op 5 cm, zie rapport Toelichting.pag. 23. Deze waarde wordt nu al overschreden. Dit kan bij ongewijzigd beleid meer worden omdat de max. bodemdaling pas in 2025 wordt verwacht. Reële schade aan (mijn) gebouwen is als gevolg van dit peilbesluit te verwachten. Ik zie geen aanpak ter voorkoming hoge oppervlakte waterstanden.</p> <p>b) Nattere tuinen na hevige regenbuien t.g.v. hogere grondwaterstanden. Afvoer oppervlakte water op straten is op</p>	<p>3)</p> <p>a) De actuele bodemdaling wordt periodiek ingemeten en de waterpeilen worden hier op aangepast en volgen deze bodemdaling. In het peilbesluit zijn de verwachte waterpeilen op basis van de verwachte bodemdaling opgenomen. Het daadwerkelijk aanpassen van de waterpeilen gebeurt op basis van de actuele en gemeten bodemdaling. Het waterpeil volgt de bodemdaling en blijft daarmee voldoen aan de droogleggingnormen. Om gebouwschade te voorkomen zijn de veranderingen zorgvuldig getoetst aan normen die zijn opgesteld door de commissie bodemdaling.</p> <p>b) De huidige ontwateringssituatie op perceelniveau verandert niet doordat de waterpeilen de gemeten bodemdaling volgen.</p>

Bestuursvoorstel

	<p>sommige punten nu al problematisch. Ik zie in het peilbesluit geen maatregelen die dit probleem ondervangen. Graag zie ik dit nader uitgewerkt.</p> <p>c) Natte kruipruimten leiden tot schade aan installatiewerken van o.a. luchtverwarmingssystemen die zich in de kruipruimte bevinden. Bovendien zal de kruipruimte onbruikbaar worden voor opslagruimte voor groene energie.</p> <p>d) Natte kruipruimten hebben een negatief effect op het wooncomfort vanwege de hogere relatieve vochtigheid in de woonvertrekken en zal meer energie vergen van het verwarmingssysteem.</p> <p>e) Oudere woningen met houten vloeren en vochtige kruipruimten door hoge grondwaterstanden zijn extra gevoelig voor de aantasting door de huiszwam. Het is belangrijk in deze fase van de bodemdaling de bewoners te informeren.</p> <p>f) Het verhang van de riolen wordt door de verwachte bodemdaling negatief beïnvloed doordat de bodemdaling een tegengesteld effect uitoefent op het verhang. Problemen met de afvoer van regenwater tijdens stortbuien, die toch al vanwege de klimaatverandering in intensiteit en frequentie zal toenemen, zijn te verwachten. Er is op dit moment geen plan van aanpak bekend.</p> <p>g) Waarom wordt er gesteld dat een afname van de ontwatering geen invloed heeft op de kans van scheurvorming van gebouwen. (rap.VDM). Deze aanname is niet reëel en niet wetenschappelijk onderbouwd.</p> <p>h) Er is een verwachte waardedaling van de woningen, gezien de overlast, veroorzaakt door de bodemdaling en derhalve ook als gevolg van het voorgenomen peilbesluit.</p> <p>i) Ik benadruk hier de zorgplicht van de gemeente om de nadelige gevolgen van de stijging van het grondwater vanwege de bodemdaling na te komen. De burgers dienen niet het slachtoffer te</p>	<p>Wanneer in de huidige situatie al wateroverlast is kan dit worden gemeld bij de gemeente. De gemeente zal dan, eventueel gezamenlijk met het waterschap, de situatie beoordelen en nagaan of het probleem kan worden opgelost. Overigens moet daarbij worden opgemerkt dat de eigenaar ook een eigen verantwoordelijkheid heeft met betrekking tot een goede ontwatering van zijn perceel.</p> <p>c) Zie reactie 3b.</p> <p>d) Zie reactie 3b.</p> <p>e) Zie reactie 3b.</p> <p>f) De riolering is een taak van de gemeente Veendam en heeft geen relatie met het peilbesluit. In het rapport Maatregelenplan bodemdaling van het bureau Witteveen+BOS zijn de gevolgen van de bodemdaling op het functioneren van het rioolstelsel en de maatregelen beschreven. Kort samengevat worden rioolstrengen preventief gereinigd en worden nieuwe riolen met een groter verhang aangelegd zodat rekening wordt gehouden met de toekomstige bodemdaling. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar dit rapport en de gemeente.</p> <p>g) Zie reactie 3a en 3b.</p> <p>h) Een verwachte waardedaling van de woningen is niet het gevolg van het peilbesluit.</p> <p>i) Zie reactie 3b. De gemeente Veendam is daarbij niet via deze procedure in het kader van het peilbesluit aan te spreken. Deze onderwerpen kunnen rechtsreeks aan de gemeente worden voorgelegd.</p>
--	---	---

Bestuursvoorstel

<p>worden van de overheden (gemeente, provincie, waterschap). De overheid is verantwoordelijk voor de handhaving van de grondwaterstanden. De overheid dient dan ook de verantwoordelijkheid te nemen voor de schade aan kelders en kruipruimten, te natte tuinen, te vochtige woonruimten die nu nog geen sporen van te hoge grondwaterstanden ervaren en vanwege verdergaande bodemdaling. Kosten van onderzoek en te treffen maatregelen dienen te worden gedragen door de gemeente en niet door de perceel eigenaar.</p> <p>j) Er ontbreekt in het peilbesluit een monitoringsplan om scheurvorming en natte stedelijke gebieden in kaart te brengen. De bodemdaling is al jaren aan de gang.</p> <p>k) Het door de bodemdaling getroffen gebied zal natter worden door de toestroming van het grondwater van elders. Ik kan niet zien dat dit in de beschouwingen is meegenomen. Hierdoor is niet het juiste onderzoek gedaan door de overheid en is het peilbesluit niet goed gemotiveerd.</p> <p>l) Heeft de vernatting van het gebied en verandering van grondwaterstroming invloed op de natuurwaarden in het gebied? Is hier onderzoek naar gedaan?</p> <p>m) Is het mogelijk dat vervuild grondwater zich verspreidt van o.a. de voormalige vuilstort aan de Veendammerweg t.g.v. de bodemdaling? Hoe wordt dit gemonitord?</p> <p>n) Storend in de rapportage is dat de peilgebied codes volgens</p>	<p>j) In het bodemdalingsgebied door zoutwinning vindt monitoring plaats via een grondwater meetnet. Er zijn in 2011 een 15 tal peilbuizen geplaatst in Borgercompagnie, Tripscompagnie, Muntendam en Veendam. Naast deze peilbuizen staan er in het bodemdalingsgebied ook een aantal TNO peilbuizen en landbouw-peilbuizen van het Waterschap, waar al lange meetreeksen opgebouwd zijn. Door de aanpassing van een aantal peilgrenzen, conform het peilbesluit, wordt het grondwatermeetnet nog verder uitgebreid met een aantal peilbuizen. Plaats en aantal worden bepaald door het waterschap. Het inmeten, registratie en de rapportage van het bestaande grondwatermeetnet wordt uitgevoerd door een derde onafhankelijke partij (Wiertsema & partners).</p> <p>Monitoring vindt daarnaast plaats op een aantal gebouwen in het bodemdalingsgebied op mogelijke schade door bodemdaling op gebouwen.</p> <p>k) Zie reactie 3b.</p> <p>l) Zie reactie 3b. Daarmee zijn er ook geen invloeden op de natuurwaarden.</p> <p>m) Zie reactie 3b. Daarbij is de vuilstort aan de onderzijde voorzien van een drainagesysteem die het verontreinigde water uit de vuilstort afvoert op het riool en naar de rioolwaterzuivering Veendam. Vervuiling van het grondwater wordt daarmee voorkomen.</p> <p>n) De benaming van de peilvakken is in het peilbesluit enigszins aangepast. Dit heeft</p>
---	---

Bestuursvoorstel

	<p>rapport VDM niet overeenkomt met het rapport alle kaarten, kaart 2, namelijk GPG-V-13880 en GPG-V-13885.</p>	<p>geen consequenties voor de peilen. De aanpassingen van de peilvakken hebben te maken met de maatregelen die in het kader van het projectplan "Uitvoeringsplan Maatregelen bodemdaling door zoutwinning NEDMAG 2016-2018" worden genomen. Dit projectplan is net zoals het peilbesluit gepubliceerd van 18 februari 2016 tot 4 april 2016. De maatregelen zijn er op gericht om de bodemdaling zo goed mogelijk te volgen. Door het opsplitsen van peilgebieden worden de verschillen tussen bodemdaling en peilaanpassingen nog kleiner.</p>
	<p>4) Waaruit blijkt dat de zoutwinning een gecontroleerde bodemdaling haalbaar maakt? Wat zijn de stuurmechanismen? Zie de afwijking van de contourlijnen in zuidwestelijke richting!</p> <p>5) Welk invloed heeft de versnelde zoutwinning (extra winningsputten) op de bodemdaling. Is er een limiet gesteld aan de jaarlijkse winning om een versnelde bodemdaling te voorkomen?</p> <p>6) Waarom zijn er in 2009 nieuwe prognoses voor de bodemdaling gemaakt, terwijl in 1995 gekozen is voor een gecontroleerde mijnmethode die een gecontroleerde bodemdaling veroorzaakte?</p> <p>7) Wat is de vertragingstijd tussen bodemdaling en stoppen met de mijnbouw?</p> <p>8) Het effect van de bodemdaling en de verwachte grondwaterstanden zijn in het gebied niet in kaart gebracht. Monitoring van grondwaterstanden in het stedelijk gebied d.m.v. peilbuizen is een noodzakelijkheid om de gestelde grondwaterstanden te controleren.</p>	<p>4) Vraag gaat in op de techniek van zoutwinning. Geen relatie met het te nemen peilbesluit.</p> <p>5) Vraag gaat in op de techniek van zoutwinning. Geen relatie met het te nemen peilbesluit.</p> <p>6) Vraag gaat in op de techniek van zoutwinning. Geen relatie met het te nemen peilbesluit.</p> <p>7) Vraag gaat in op de techniek van zoutwinning. Geen relatie met het te nemen peilbesluit.</p> <p>8) Zie reactie 3j</p>

Bestuursvoorstel

	<p>9) Wat is de frequentie van het meten van de bodemdaling en waterpeilen in waterlopen? Op welke wijze worden de inwoners van de actualiteiten op de hoogte gehouden?</p>	<p>9) Actuele bodemdaling wordt iedere vier jaar gemeten en vergeleken met de berekende bodemdaling. De gemeten actuele bodemdaling komt overeen met berekende bodemdaling. Bij gemalen en op afstand bedienbare stuwen worden continue meetreeksen van waterstanden verzameld. Bij hand bediende stuwen en inlaten worden door de peilbeheerder regelmatig waterstanden geregistreerd. Hiermee wordt in ieder peilgebied de waterstand op één of meerdere plaatsen geregistreerd. Met deze metingen worden de waterstanden gevolgd voor het dagelijks peilbeheer en evaluaties achteraf. Dit meetnet hoeft niet te worden uitgebreid. Deze meetgegevens zijn openbaar en opvraagbaar. Het waterschap is overigens bezig om voor het hele waterschapsgebied alle meetgegevens via internet opvraagbaar te maken.</p>
	<p>10) Welk effect heeft de mijnactiviteiten op de gevolgen van de aardbevingen, veroorzaakt door de gaswinning op de stabiliteit van de gebouwen? Door het weghalen van de zoutlaag zit je dicht op het epicentrum. Hebben andere instituties (Sodm) adviezen verstrekt? Waarom worden normen m.b.t. bodemdaling en gebouwschade uit het rapport Commissie Bodemdaling door aardgaswinning (1987) als vergoedingsnorm gekozen? Is dit een algemeen aanvaard studieresultaat? Waarom wordt er niet gekozen voor de laatste stand van de techniek/wetenschap? Hierdoor is niet het juiste onderzoek gedaan door de overheid en is het peilbesluit niet goed gemotiveerd.</p>	<p>10) Het effect van de bodemdaling op de afstand tot het epicentrum is verwaarloosbaar (3000 m versus 0,3 m). Het bodemdalingsgebied ligt volgens NAM en onderzoek van Arcadis buiten het gebied waar schade door aardbevingen ontstaat. Volgens alle beschikbare onderzoeken is door bodemdaling door zoutwinning geen gebouwschade te verwachten.</p> <p>Instemming is verkregen, door de vergunninghouder Nedmag Industries, op het gewijzigd Winningsplan, door het Ministerie van EZ, na advies van Staatstoezicht op de Mijnen (SodM).</p>
	<p>11) Commissie Bodemdaling door aardgaswinning heeft zich gebaseerd op de grondslag in Noord Groningen. De grondslag en de afwatering in het gebied van de bodemdaling is totaal anders.</p>	<p>11) Vraag heeft geen relatie met het te nemen peilbesluit.</p>
	<p>12) Welk oppervlaktewater, watergang krijgt het beoogde waterpeil volgens 5.1.34 (Rap.Toelichting) aangewezen?</p>	<p>12) Al het oppervlaktewater dat in open verbinding staat binnen het peilgebied, krijgen het beoogde waterpeil zoals vermeld staat in de tabel van paragraaf 5.1.34 (Rap.Toelichting). Op de meeste kaarten staat aangegeven waar de hoofdwatgangen zich bevinden (zie bijvoorbeeld kaart 3 met daarop de blauwe pijlen).</p>
	<p>13) Welke methodiek peilbeheer volgens art 5.2 (Rap. Toel.) wordt toegepast voor de wijk Gildenbuurt, Buitenwoel?</p>	<p>13) De aangegeven methodiek in art. 5.2 voor "overig" wordt aangehouden voor het peilbesluitgebied, waarvan de Gildenbuurt onderdeel uitmaakt. In het gebied is wateraanvoer mogelijk, er is een snelle interactie tussen grond- en oppervlaktewater door de zandgronden en het gebied kent weinig reliëf.</p>

Bestuursvoorstel

	<p>14) Schadeafhandeling: gebouwen binnen de contourlijnen kunnen schade claimen bij Nedmag. Dit heeft alleen zin als er door Nedmag een stroppenpot wordt geopend met voldoende financiële middelen. Ook de bewijsvoering, omgekeerde bewijslast, zou hier ingevoerd moeten worden. Een onafhankelijk instantie zal de gemelde schade moeten beoordelen en afhandelen binnen redelijke termijnen.</p>	<p>14) Geen relatie met het peilbesluit. Procedure voor het indienen (claimen) en afhandelen van schades gaan via Nedmag Industries. Het waterschap heeft geen bevoegdheid of zeggenschap over de wijze van schade afhandeling. Het waterschap heeft geen invloed op de besluitvorming en afhandeling van Nedmag ten aanzien van schadeclaims en het al dan niet instellen van een stroppenpot.</p>
	<p>15) Als niet wordt voldaan aan vorenstaande dan dient het waterschap deze schade zelf te vergoeden en kan niet verwezen worden naar een derde party.</p>	<p>15) Het peilbesluit kan niet leiden tot enige aansprakelijkheid van het waterschap met als oorzaak de bodemdaling door zoutwinning.</p>
	<p>16) Bij welke instantie kunnen klachten over bodemdaling en peilbesluit worden gedeponereerd en worden de klachten centraal beheerd?</p>	<p>16) Voor klachten over de gevolgen van de bodemdaling dient u zich te richten tot Nedmag, als vergunninghouder. Klachten die relatie houden met de ingestelde waterpeilen conform het vast te stellen peilbesluit dient u te richten aan het waterschap.</p>
	<p>17) Het is mij nog steeds niet duidelijk welke maatregelen in mijn gebied worden getroffen.</p>	<p>17) Het bestaande gemaal Buitenwoel verzorgt het peilbeheer binnen het peilgebied waar de Gildenbuurt onderdeel van uitmaakt. Het gemaal Buitenwoel blijft in het peilbeheer voorzien. Alleen als gevolg van de bodemdaling van het maaiveld, wordt ook het oppervlaktewaterpeil neerwaarts bijgesteld.</p>
	<p>18) Wat betekenen al die groene stippen, blauwe S, rode vlag, inlaat 1,2,3? op kaart 19?</p>	<p>18) Zoals weergegeven in de legenda; de rode vlakjes zijn de locaties waar de nieuwe gemalen komen, de gele rondjes zijn de locaties waar de nieuwe inlaten komen en de paarse driehoekjes geven de locaties weer van de nieuwe stuwen. Daarnaast is als ondergrond de topografische kaart gebruikt waarin een aantal basis gegevens zijn opgenomen, waarin de blauwe p staat voor parkeerplaatsen en de blauwe s voor sportvelden.</p>

Bestuursvoorstel

Naam, briefnummer	Samenvatting zienswijze	Reactie
<p>R.M de Jonge H. van Guldener R. ter Voort J. Gräper D.J Kooiman R. Dirksen</p> <p><u>Brief: 16-748</u></p>	<p>1) Het peilbesluit omvat de wijze van inrichting en de nodige compenserende maatregelen maar ontbeert feitelijke monitoring, verifieerbare resultaten in de praktijk. De afgelopen vijftien jaar is er niet correct gepeild en is er wel schade ontstaan aan de bebouwing. Aan de inspanningsverplichting van het waterschap zou een resultaatcomponent gekoppeld dienen te worden. Objectief dient gemaakt te worden of de theorie ook in de praktijk behaald wordt. Dit kan bereikt worden middels een representatief grondwatermeetnetwerk.</p> <p>Vereisten voor een representatief netwerk van freatische peilbuizen in het bodemdalingsgebied van Nedmag:</p> <p>a) Per peilvak een nader te bepalen aantal freatische peilbuizen welke in samenspraak met de stakeholders wordt vastgesteld (Met bewoners / dan wel afvaardiging van bewoners dient hier overeenstemming te worden bereikt).</p> <p>b) Per peilvak minimaal een representatief oppervlaktewatermeetpunt ter bepaling van de gewenste streefpeilen.</p> <p>c) Voor en achter de gemalen / stuwen een oppervlakte een watermeetpunt;</p> <p>d) Peilbuizen en oppervlaktewatermeetpunten worden voorzien van realtime dataloggers waarmee automatisch de</p>	<p>1)</p> <p>a) In het bodemdalingsgebied door zoutwinning vindt monitoring plaats via een grondwatermeetnet. Er zijn in 2011 een 15 tal peilbuizen geplaatst in Borgercompagnie, Tripscompagnie, Muntendam en Veendam. Naast deze peilbuizen staan er in het bodemdalingsgebied ook een aantal TNO peilbuizen en landbouw-peilbuizen van het Waterschap, waar al lange meetreeksen opgebouwd zijn. Door de aanpassing van een aantal peilgrenzen, conform het peilbesluit, wordt het grondwatermeetnet nog verder uitgebreid met een aantal peilbuizen. Plaats en aantal worden bepaald door het waterschap. Het inmeten, registratie en de rapportage van het bestaande grondwatermeetnet wordt uitgevoerd door een derde onafhankelijke partij (Wiertsema & partners).</p> <p>b) In de huidige situatie doet het waterschap reeds metingen van de oppervlaktewaterstanden. Bij gemalen en op afstand bedienbare stuwen worden continue meetreeksen van waterstanden verzameld. Bij hand bediende stuwen en inlaten worden door de peilbeheerder regelmatig waterstanden geregistreerd. Hiermee wordt in elk peilgebied de waterstand op één of meer plaatsen geregistreerd. Met deze metingen kunnen we de waterstanden voldoende volgen voor het dagelijks beheer en evaluaties achteraf. Dit meetnet hoeft niet te worden uitgebreid.</p> <p>c) zie reactie 1b</p> <p>d) Alle meetgegevens zijn openbaar en opvraagbaar. Het waterschap is bezig om voor het hele waterschapsgebied alle meetgegevens via internet opvraagbaar te</p>

Bestuursvoorstel

	<p>(grond)waterstanden worden geregistreerd, publicatie realtime openbaar toegankelijk via een speciaal hiervoor ingerichte website;</p> <p>e) Jaarlijkse analyse en publicatie van de resultaten met daarbij de focus op afwijkingen (waarden onder GLG).</p>	<p>maken.</p> <p>e) De registratie en rapportage van het bestaande meetnet grondwater wordt uitgevoerd door een derde onafhankelijke partij (Wiertsema). In augustus 2014 zijn de peilbuis gegevens geanalyseerd in het rapport: Grondwatermonitoring in het bodemdalingsgebied nabij Borgercompagnie.</p>
	<p>2) Vragen over het geïndexeerd peilbesluit:</p> <p>a) Op welke wijze worden de belanghebbenden hierover tijdig geïnformeerd inzake de definitieve vastgestelde peilwijziging?</p> <p>b) Op welke wijze zijn er nog inspraakmogelijkheden voor de belanghebbenden op dat moment?</p> <p>c) Is het waterschap bekend met de problematiek in Noordwest-Friesland waarbij de bodemdaling drievoudig door de prognose heen gezakt is?</p> <p>d) Hoe gaat het waterschap handelen indien er sprake is van een significant grotere bodemdaling dan is geprognosticeerd? Welke mate ziet u als significant groter?</p> <p>e) Is het waterschap er mee bekend dat er onzekerheden zijn inzake de bodemdalingsvoorspellingen van Nedmag?</p> <p>Het bodemdalingsgebied is groter en daalt minder snel dan geprognosticeerd. Voor 1 juli 2015 diende Nedmag een nadere studie uit te voeren naar het verschil tussen het squeezevolume uit de materiaal balans en het volume uit de inversie en de invloed daarvan op de onzekerheid in de bodemdalingsvoorspellingen (conform artikel 6 besluit EZ: Gewijzigd winningplan Veendam d.d. 3-10-2014.)</p> <p>f) Bent u bekend met de uitkomsten van dit onderzoek en hoe is hier rekening mee gehouden in het nieuwe peilbesluit?</p>	<p>2)</p> <p>a) Nadat het peilbesluit ter inzage heeft gelegen krijgen de indieners van een zienswijze schriftelijk reactie. Daarin staat uw zienswijze en onze reactie hierop. De reactienota wordt ter besluitvorming voorgelegd aan het algemeen bestuur.</p> <p>b) In de schriftelijke reactie (zie 2a) wordt eveneens vermeld welke procedurestappen nog zullen volgen en welke mogelijkheden tot bijwonen en eventueel inspraakrecht u nog heeft, voordat het tot behandeling en vaststelling in het algemeen bestuur komt.</p> <p>c) Het waterschap volgt de landelijke onderzoeken en rapporten. Tot nu toe komt de gemeten bodemdaling door Nedmag goed overeen met de bodemdalingprognoses.</p> <p>d) Wanneer de bodemdaling sneller of langzamer gaat dan verwacht vinden de bijbehorende peilaanpassingen eerder respectievelijk later plaats. Wanneer de werkelijke bodemdaling dusdanig afwijkt van de prognoses dat de peilaanpassingen in het peilbesluit niet meer voldoende zijn wordt de gehele situatie opnieuw beoordeeld.</p> <p>e) Elke voorspelling heeft een bepaalde onzekerheid. Het is noodzakelijk om te werken met de best mogelijke prognoses om vast te kunnen stellen welke maatregelen in de toekomst nodig zijn. Tot nu toe komt de gemeten bodemdaling voldoende goed overeen met de bodemdalingprognoses om de gewenste maatregelen en toekomstige peilaanpassingen vast te kunnen stellen.</p> <p>f) zie reactie 2e.</p>

Bestuursvoorstel

	<p>g) Is het waterschap bekend met de toegevoegde waarde van tiltmeting om de bodemdaling realtime te volgen i.c.m. realtime grondwatermonitoring (StabiAlert)?</p>	<p>g) zie reactie 2c.</p>
	<p>3) Vraag over de schade procedure Hierbij het verzoek dat Nedmag en het waterschap tot een gezamenlijk uitvoerig uitgewerkte transparante schadeprocedure komen welke draagvlak heeft bij alle belanghebbenden. (Met bewoners / dan wel afvaardiging van bewoners dient hier overeenstemming te worden bereikt).</p>	<p>3) Vermeende schades die worden toegeschreven aan ingestelde waterpeilen, conform een vastgesteld peilbesluit, kunnen bij het waterschap worden ingediend. Schades als gevolg van de bodemdaling dienen bij de Nedmag ingediend. Instellen van een gezamenlijke schadeprocedure is niet aan de orde, als de reeds bestaande procedures hierin voorzien.</p>
	<p>4) Vragen over de studieresultaten Commissie Bodemdaling-aardgaswinning</p> <p>a) Zijn de resultaten van dit onderzoek, gericht op aardgaswinning, ook toepasbaar voor zoutwinning? De bodemdalingskoepel veroorzaakt door gaswinning is vele male uitgestrekte er veel vlakker (zeer platte koepel) dan die van de zoutwinning van Nedmag (dieper, steiler en een relatief kleinere diameter). Gelet op de peilvakkenindeling is dit voor bebouwing moeilijker te combineren.</p> <p>b) Denkt u met een dergelijk verouderd onderzoek (1987), in een volstrekt uniek gebied met grote bodemdaling veroorzaakt door zoutwinning, dat u daarop uw nieuwe peilbesluit kunt baseren?</p>	<p>4)</p> <p>a) De bodemdalingskom van Nedmag is kleiner en de gradiënten zijn groter dan de bodemdalingskom van de gaswinning. Dit betekent dat peilaanpassingen in veel kleinere peilgebieden moet plaatsvinden om de bodemdaling goed te volgen. Het principe van peil volgt bodemdaling blijft gelijk.</p> <p>b) Onderzoek sinds 1987 laten geen veranderingen in inzichten zien en daarmee is het onderzoek niet verouderd.</p>
	<p>5) Vragen over het flexibele peilbeheer / streefpeilen</p> <p>a) Met kennisneming van bovenstaande is er volgens ondergetekenden sprake van dynamisch peilbeheer. Kunnen de bandbreedten per peilvak duidelijk worden aangeven? Met name is dit van belang voor de maximale ondergrens in de zomer (GLG) aangezien deze het meest bepalend is voor eventueel veroorzaken van schade aan bebouwing.</p> <p>b) In de toelichting peilbesluit Veendam / Muntendam wordt aangegeven dat het bijvoorbeeld goed mogelijk is dat in natte perioden de zomerpeilen niet worden gehaald. Hoe wordt dit</p>	<p>5)</p> <p>a) Het winterpeil en het zomerpeil geven de bandbreedten weer. Het winterpeil is het minimum waarop gestuurd kan worden en het zomerpeil het maximum. De winter- en zomerpeilen zijn streefpeilen bij normale weersomstandigheden. Afhankelijk van de weersomstandigheden zal flexibel met het peil worden omgegaan. Het is bijvoorbeeld goed mogelijk dat in natte perioden de zomerpeilen niet op de maximale peilen worden gestuurd omdat het al nat is.</p> <p>De huidige grondwatersituatie op perceelniveau verandert niet doordat de waterpeilen de actuele bodemdaling zullen blijven volgen.</p> <p>b) Zie reactie 5a. Er hoeft dus niet te worden gecompenseerd en er zijn ook geen gevolgen voor de woningbouw.</p>

Bestuursvoorstel

	<p>gecompenseerd en welke gevolgen heeft dit voor de woningbouw?</p> <p>c) Heeft de inname van oppervlaktewater aan de zijtak van het A.G.Wildervanckkanaal (Northwater, proceswater 10 min m3/jaar, uurcapaciteit 1350m3/uur) invloed op het kunnen behalen van de streefpeilen op enig moment in het jaar?</p>	<p>c) De onttrekking van oppervlaktewater uit het grotere boezemsysteem heeft geen invloed op de peilen in de peilgebieden.</p>
	<p>6) Vraag over de opdrachtgever van het onderzoeksrapport:</p> <p>Vind u het wenselijk dat u als waterschap het 'volgonderzoek effect bodemdaling' overlaat aan de veroorzaker (Nedmag) en dat u hierbij de regie uit handen geeft terwijl u wel eindverantwoordelijke blijft? Kunt u de onafhankelijkheid van de rapportage en de doelstellingen van het onderzoek garanderen resp. laten valideren?</p>	<p>6) De regie over de bodemdaling door zoutwinning van de Nedmag ligt bij de ingestelde bestuurlijk stuurgroep en de ambtelijke werkgroep. Hierin hebben zitting, naast het waterschap, de provincie Groningen, de gemeenten Veendam, Menterwolde en Hoogezand-Sappemeer, het Staatstoezicht op de Mijnen en Nedmag Industries. Gezamenlijk wordt hierin de onderzoeksvraag bepaald en het resultaat beoordeeld. Nedmag is hierin als veroorzaker de betaler van de onderzoeken.</p>
	<p>7) Vraag over de status van het onderzoeksrapport</p> <p>Op het voorblad van het rapport Witteveen en Bos, december 2011, Vervolgonderzoek effect bodemdaling op waterhuishouding en riolering situatie 2010 situatie 2025 staat de status CONCEPT vermeld. Is er een definitieve versie, zo niet kunt u me uitleggen waarom een conceptrapport als grondslag dient voor uw besluitvorming?</p>	<p>7) Bij de stukken die ter inzage lagen voor het peilbesluit is per abuis het eindconcept van het rapport "Vervolgonderzoek effect bodemdaling op waterhuishouding en riolering situatie 2010 situatie 2025" opgenomen. Het eindconcept wijkt op een aantal tekstuele aanpassingen af van het eindrapport. De tekstuele aanpassingen hebben geen betrekking op de onderbouwing van het peilbesluit. Bij de onderbouwing van het peilbesluit is gebruik gemaakt van het definitieve rapport.</p>
	<p>8) Vragen over de locaties met risico's voor schade aan gebouwen</p> <p>a) In de toelichting peilbesluit Veendam / Muntendam staat geen aanpak beschreven hoe schade te voorkomen (specifieke compenserende maatregelen) terwijl je dit wel zou verwachten. Een deel van de aangeven gebieden zijn bovendien reeds binnen of komen op termijn binnen het dalingsgebied van de zoutwinning. Kunt u nader toelichten hoe u binnen deze gebieden schade gaat voorkomen?</p>	<p>8)</p> <p>a) De genoemde locaties zijn in een aanvullende studie beschouwd. Uitgaande van de prognose van bodemdaling van TNO uit 2012 en de voorgestelde peilen in het peilbesluit is de conclusie voor al deze locaties dat de maximale toename van de ontwateringsdiepte kleiner blijft dan 10 centimeter. Daarom is het niet nodig om in deze gebieden aanvullende maatregelen te nemen.</p>

Bestuursvoorstel

	<p>b) In de rapportage wordt aangegeven dat ten aanzien van het oostelijk deel peilgebied Buitenwoel aanbevolen wordt om bij de gemeente na te gaan of bij de aanleg van de wijk voldoende rekening is gehouden met gevoeligheid van bebouwing voor zettingen. In de toelichting peilbesluit Veendam / Muntendam wordt hier niet nader op in gegaan. Kunt u aangeven welke risico's hier ontstaan als er geen maatregelen worden genomen? Kunt u aangeven welke specifieke compenserende maatregelen er wel genomen worden om deze risico's te voorkomen?</p>	<p>b) Voor het uitbreidingsplan Buitenwoel is een waterhuishoudingsplan in samenspraak met de gemeente opgesteld die rekening houdt met de verwachte bodemdaling. Bij toekomstige uitbreidingen en aanpassingen binnen het plan Buitenwoel is er afstemming tussen gemeente en waterschap en wordt naar de dan geldende actuele situatie en plannen de waterhuishouding opnieuw getoetst. In het peilbesluit zijn de verwachte peilen op basis van de verwachte bodemdaling opgenomen. Het daadwerkelijk aanpassen van de waterpeilen gebeurt op basis van de gemeten bodemdaling. Bij peilaanpassingen zal dan ook beoordeeld worden dat de maximale toename van de ontwateringsdiepte kleiner blijft dan 10 centimeter.</p>
	<p>9) Vraag over de peilvakken</p> <p>Is er sprake van aanpassing van de indeling of omvang van de peilvakken? Indien ja, waarom worden deze aangepast?</p>	<p>9) De benaming van de peilvakken is in het peilbesluit enigszins aangepast. Dit heeft geen consequenties voor de peilen. De aanpassingen van de peilvakken hebben te maken met de maatregelen die in het kader van het projectplan "Uitvoeringsplan Maatregelen bodemdaling door zoutwinning NEDMAG 2016-2018" worden genomen. Dit projectplan is net zoals het peilbesluit gepubliceerd van 18 februari 2016 tot 4 april 2016. De maatregelen zijn er op gericht om de bodemdaling zo goed mogelijk te volgen. Door het opsplitsen van peilgebieden worden de verschillen tussen bodemdaling en peilaanpassingen nog kleiner.</p>